

In good faith, statsminister?

DEBATT FRED

Ingeborg Breines

Fredsaktivist, tidligere direktør i Unesco og tidligere president i IPB)24. februar

GODE TIDER FOR FIENDEBILDENE: Den totale mistilliten og intense polariseringen som nå råder er farlig, mener Ingeborg Breines. Her en figur fra årets rosemandagparade i Köln. FOTO: OLE BERG-RUSTEN, NTB

I avmakt og angst for at krigen i Ukraina skal ekspandere til en fullskala tredje verdenskrig med mulig atomapokalypse, er dette et forsøk på å nå deg med et pasifistisk budskap. Kanskje vil du kunne være mottakelig for en bønn om at Norge må ta en annen rolle, bidra til fred med fredelig midler i overensstemmelse med FN-pakten og slett ikke sende våpen, verken defensive eller offensive?

Folkeretten oppfordrer til forhandlinger «in good faith» – i god tro, med god vilje. I den aktuelle situasjonen er mistilliten nærmest total mellom Russland og Vesten, Nato og oss. Den intense polariseringen er farlig og utålelig i en situasjon hvor både atomvåpen og atomenergi er med i spillet.

Uten et minimum av tillit er det vanskelig å få slutt på krigen, noe stadig flere ønsker. Fiendebildene, demoniseringen, krigsretorikken og krigslogikken har utviklet seg til å bli nærmest altoverskyggende. Den skaper frykt og er et bonanza for krigsindustrien. Det haster å finne en vei til dialog, forhandlinger, våpenhvile og fred.

Debatten om krigens årsaker og hva som førte til en situasjon i dramatisk forverring, må ligge for denne gang. Hensikten med dette brevet er heller ikke å fordele rett og

skyld, men å prøve å få din oppmerksomhet og rette den mot hva som kan og må gjøres nå for å skape *fred* .

«Uten et minimum av tillit er det vanskelig å få slutt på krigen»

Palme-kommisjonens rapport om felles sikkerhet anerkjente, midt i den forrige kalde krigen, partenes behov for å ta vare på egen sikkerhet – uten å true den andres. «Ingen er sikre før alle er sikre», ble det hevdet.

Rapporten «Common Security 2022 – For our Shared Future», som ble lagt frem i fjor høst av Palmeinstituttet, Det internasjonale fredsbyrået (IPB) og Den internasjonale fagforeningsunionen (ITUC), fremhever viktigheten av menneskelig sikkerhet med trygghet for mat og basisbehov over militær sikkerhet. Rapporten bygger på kjente FN-prinsipper om internasjonalt samarbeid og tillitsskapende tiltak, nedrusting, multilateralisme og respekt for folkeretten; dialog og forebygging av voldelig konflikt.

I dag viser mediene grusom *direkte vold* og ødeleggelse på krigsarenaen. Krigen utøver enorm *strukturell vold* på livsbetingelsene for fattige folk rundt om i verden. I tillegg utsettes folkesjela daglig for *psykologisk vold*. Militære talspersoner får ustoppelig fremme fiendebilder og krigens logikk for barn, unge og oss andre. Hva gjør det med unge menneskers psyke?

Hvis man ikke skal sende våpen til Ukraina, hva skal vi da gjøre, spør mange fortvilet. Det kan se ut til at svært få har lært å tenke problemløsninger på fredens og ikkevoldens premisser. Stoltenberg-regjeringen la ned siviltjenesten, som var en måte for unge å lære å tjene sitt land uten våpen i hånd. Fredsundervisning synes å stå svakt i norsk skole. Fredsorganisasjonene er sulteforet. Når så vi sist tilbud om voksenopplæringskurs i fredskultur?

Vårt omdømme avhenger av de valgene du gjør. Som pasifist vil jeg aldri akseptere kriging i mitt navn.

Et lengre brev er sendt Statsministerens kontor.

Rettelse: En tidligere versjon av innlegget ble beklageligvis publisert med feil tittel, og henvisningen til et lengre brev nederst hadde falt ut.

Dette er rettet 24.2.

<https://klassekampen.no/utgave/2023-02-24/debatt-finnes-det-noen-vei-ut>

21-4-2023